

Sult

I Gaza bruger Israel også sult som våben.

”At dø af sult er en meget brutal og langsom død”, siger den britisk-egyptiske børnelæge og frivillig i Gaza Omar Abdel-Mannan (*Al Jazeera*, 27. marts 2024). ”Grundlæggende svinder man bare væk,” siger lægen.

”Det er udsultning, når den menneskelige krop forhindres i at få føde i så lang tid, at den lider og ofte dør. Af etiske grunde har videnskabsfolk ikke været i stand til at sætte tal på, hvor længe det tager sult at dræbe, men baseret på observationer skønnes det, at den menneskelige krop kan vare op til tre uger uden mad”, tilføjer Abdel-Mannan.

På baggrund af næsten 20 års erfaring med indespærring af en millionbefolkning og streng rationering af de nødvendige midler til livets opretholdelse inde bag hegnet vidste Israels forsvarsminister Yoav Gallant præcist, hvad der ville ske i Gazastriben, hvis pedalen blev trykket i bund. 9. oktober meddelte han verden og fangerne i Striben (*The Times of Israel*, 9. oktober 2023): ”Ingen el, ingen mad, ingen vand, ingen olie og benzin. Alt er stoppet. Vi kæmper mod menneskedyr, og vi handler i overensstemmelse med det”.

Ministerpræsident Benjamin Netanyahu og en række centrale ministre i den israelske regering har offentligt udtalt sig i samme tone som Gallant og har således understreget den israelske politik om i kampen mod de palæstinensiske ”menneskedyr” at bruge det internationalt forbudte våben udsultning mod Gazastribens over to millioner civile palæstinensere.

Den politik har fået Den Internationale Straffedomstol (ICC) til at udstede en arrestordre på Netanyahu og Gallant. I et israelsk modsvar hed det efter en grundig undersøgelse af mængden af nødhjælp til Gaza, at forsyningen af nødhjælp mellem januar og april 2024 gav hver enkelt person i Gaza adgang til fødevarer i mængder langt over minimumsmængden fastsat af den internationale humanitære gruppe *Sphere Organization* (*Kristeligt Dagblad*, 29. maj 2024, med henvisning til det israelske medie *The Times of Israel*).

I sin knap 20 år lange blokade og økonomisk belejring af Gazastriben har Israel også tidligere sat Stribens befolkning på smalkost. Tidligere ministerpræsident Ariel Sharons højre hånd og personlige rådgiver, Dov Weissglass, udtrykte på et tidspunkt formålet med blokaden dengang sådan, at den skulle ses på samme måde som en aftale med en diætist. Palæstinenserne ville blive sat på en hungerdiæt, indtil de kom til fornuft og væltede deres dengang demokratisk valgte Hamas-regering. Palæstinenserne ville, lovede han, blive en hel del tyndere, men de ville ikke dø af det (*Note 3*).

Det gør de til gengæld i Gaza under Israels nuværende krig.

Siden oktober og over et halvt år frem supplerede Israel den fysiske ødelæggelse af Striben og drab og invalidering på foreløbig tilsammen omkring 100.000 mennesker med udsigten for den palæstinensiske befolkning til at dø ”en meget brutal og langsom død af sult”, hvilket betragtes som en krigsforbrydelse.

Israelsk militær har sideløbende med døden fra luften siden 9. oktober 2023 fulgt forsvarsministerens ordre og gennemført en næsten total blokering for levering af vand, fødevarer og drivmidler og har hindret humanitær nødhjælp i at komme ind i Striben og har ødelagt landbrugsområder og alle faciliteter, som er nødvendige for civilbefolkningens overlevelse.

Når et menneske sulter ihjel, sker det i tre etaper.

Første trin begynder så tidligt som et oversprunget måltid. Andet trin er enhver form for forlænget fasten, når kroppen er afhængig af dens egne fedtdepoter for at skaffe energi. Det tredje trin, som ofte fører til døden, er nået, når alle fedtdepoter er udtømt og kroppen begynder at tære på knogler og muskler for at skaffe energi, forklarer lægen Abdel-Mannan (*Al Jazeera*, 27. marts 2024).

På det tidlige trin af udsultningen påvirkes hjernen, som ikke får den nødvendige energi til at få kroppen til at fungere normalt, og den sultede person bliver irritabel, lider af humørsvingninger og koncentrationsbesvær, fortsætter Abdel-Mannan.

”Kroppen lukker simpelthen langsomt ned, fordi den henter energi fra andre organer for at holde hjernen og hjertet i gang”.

”Hjertefunktionen bliver til sidst påvirket med et fald i puls og blodtryk. Et voksent menneskes hjerte vejer typisk omkring 300 gram, men undersøgelser viser, at det kan skrumpe til 140 gram i sidste fase af sulten”, præciserer Abdel-Mannan.

Udsultning får maven til at svulme op og medfører svimmelhed og opkastning. Organismen behøver energi til en række livsvigtige indre processer, til at opretholde en stabil kropstemperatur og til fysisk bevægelse. Når energien fra maden ikke er tilstrækkelig til at dække alle de processer, trækkes energien ud af kroppens eget væv, forklares det på netmediet *Pax Leksikon* (*leksikon.org*).

”Kroppens eget forsvar – det immunologiske system – nedbrydes, og af den grund dør de fleste hungerramte af en infektion, længe før de egentlig sultet ihjel. Har et menneske mistet over 40 procent af sin normale kropsvægt, er døden uundgåelig” (*leksikon.org*).

Seks måneder inde i Israels krig mod Gaza var Yoav Gallant godt på vej med sin udsultningspolitik. Her stod Gazas 2,2 millioner store befolkning ifølge en FN-støttet fødevarerikkerheds rapport på randen af hungersnød (*Middle East Eye (MEE)*, som citerer organisationen *IPC*, 19. marts 2024).

Kombinationen af næsten-blokaden af fødevarer og udraderingen af hele Stribens sundhedssystem har bogstaveligt været dræbende for befolkningen.

Med til billedet hører også, at de israelske angreb har haft ødelæggende indflydelse på Gazas landbrugssektor. De vedholdende bombardementer sammen med manglen på foder og vand til dyrene og fordrivelsen af flere end 1,6 million mennesker til det sydlige Gaza har ifølge Oxfam på det nærmeste gjort dyrkningen af landbrugsområderne umulig (citeret fra *Human Rights Watch*, 18. december 2023).

I en rapport fra OCHA (FN's kontor for koordinering af humanitær indsats) 28. november 2023 hedder det, at landbrugshusdyr i den nordlige del af Striben stod over for at dø af sult på grund af mangel på foder og vand, og at afgrøder i stigende grad var blevet forladt og ødelagt på grund af mangel på olie og benzin til at pumpe vand til vanding af markerne.

Human Rights Watch har set satellitbilleder, der antyder, at siden starten på det israelske militærs troppeinvasion 27. oktober 2023, er landbrugsområder med marker, frugtplantager og drivhuse i det nordlige Gaza blevet raseret og ødelagt, tilsyneladende af israelske styrker (*HRW*, 18. december 2023).

Hungersnød har drevet palæstinensere til at spise græs og ukrudt og til at blande dyrefoder og fuglefrø i mel til at bage deres brød med. Disse ekstreme tiltag har skadelig effekt på sundheden og kan føre til alvorlige sygdomstilfælde, specielt på mindre børn (*Integrated Food Security Phase Classification (IPC)*, 18. marts 2024).

”Vi er holdt op med at skelne mellem æselfoder og menneskemad. Vi spiser alt”, fortalte 30-årige Mazen Terk til mediet *Middle East Eye* i januar 2024 (udgivet 19. marts 2024).

”Alle mine børn har mavepine og diarre på grund af maden, vandet og snavset i gaderne,” sagde Mazen Terk.

Om børn nær sultedøden hedder det ifølge *Pax Leksikon*, at de kan pådrage sig uoprettelige skader – både fysisk og mentalt.

”80 procent af hjernens vækst foregår mellem befrugtning og to års-alderen. Hjernens udvikling bliver hæmmet, dersom den gravide kvinde er alvorligt underernæret, eller barnet sulter. Væksthæmning på dette stadium, kan der ikke senere rettes op på. Resultatet kan

blive, at individet mærkes for livet, både psykisk og fysisk. Den mentale og sociale udvikling er også nøje knyttet til miljøet. Man kan derfor vanskeligt isolere den effekt, som sult alene har på den mentale udvikling” (*Pax Leksikon*).

For spædbørn, ”i det mindste under to år, kan udsultning begrænse hjernens udvikling og forhindre børn i at nå deres fulde potentielle muligheder og også efterlade varige negative effekter på deres fremtidige sundhed”, siger lægen Omar Abdel-Mannan (*Al Jazeera*, 27. marts 2024).

Kvinder i Gaza begraver nyfødte hver dag. De kan ikke ernære dem på grund af forsyningsmanglen og kan ikke få adgang til krise-medicinsk hjælp på grund af det sammenbrudte sundhedssystem, og så dør børnene, lød det fra humanitære organisationer allerede få måneder inde i krigen.

Mødre har fortalt, at deres børn skrider af sult og græder sig i søvn om natten. Andre kvinder græder over deres døde børn, som her Anwar Nabi.

CNN mødte den unge palæstinensiske mor på Kamal Adwan-hospital i det nordlige Gaza, hvor hun siddende på kanten af en seng grædende forsigtigt holdt om fingrene på sin lille treårige datter, Mila, som få minutter før var død af sult, skriver *CNN* (7. marts 2024).

”Min datter blev bragt til Gud i nåde på grund af manglen på calcium, potassium og oxygen. Pludselig

stoppede alt, fordi hun ikke spiste noget med jernindhold eller æg. Hun plejede at få et æg hver dag før krigen. Nu intet. Hun gik bort”, forklarede Nabi.

En anden palæstinensisk mor nåede ikke at græde over sit endnu ikke fødte barn. Sabreen Al-Sakani havde været gravid i 30 uger, da hun sammen med sin mand og en lille datter blev slået ihjel af et israelsk angreb i Rafah. Med et akut kejsersnit lykkedes det lægerne på hospitalet i Rafah at hente fosteret, en lille pige, ud af den døde mors mave og redde hendes liv. Lægen, der tog sig af den lille, Mohammed Salama, glædede sig ifølge nyhedsbureauet *Reuters* (21. april 2024) over, at den lille pige med sine 1.400 gram var stabil og gradvist fik det bedre.

Babyen blev anbragt i en kuvøse sammen med et andet spædbarn med ordene ”Baby af martyr Sabreen Al-Sakani” skrevet på tape hen over hendes bryst.

Al-Sakanis lille datter Malak, som blev dræbt i angrebet, havde ønsket at give sin nye lillesøster navnet Rouh, som betyder ånd på arabisk, fortalte hendes onkel Rami Al-Sheikh. ”Malak var glad for, at hendes søster skulle komme til verden”, fortalte han.

Den lille pige skulle nu ifølge dr. Salama blive på hospitalet i tre-fire uger, og derefter ville det vise sig, hvor hun skulle fortsætte sit liv – hos familie, en onkel, en tante eller bedsteforældre. Og her er så den største tragedie, fortsatte lægen. ”Selv om dette barn overlever,

så blev hun født forældreløs” (*Reuters*, 21. april 2024).

Så langt nåede hun ikke. Efter problemer med vejrtrækningen og et svagt immunforsvar døde hun efter mindre end en uge. Lægen Mohammed Salama, der foretog kejsersnittet, kaldte det ”en svær og smertefuld dag” (*Facebook*, 28. april 2024).